

Tekst: Hans Fuchs

Foto's: Jasper Bosman

Het nieuwe Bouwbesluit:

Meer veiligheid op het dak

Later dit jaar gaat het nieuwe Bouwbesluit in. Voor de dakdekker verandert het nodige, aldus John Kouwenberg van A&T Dakadvies. Het werken op hoogte wordt veiliger, omdat gebouwgebonden veiligheidsvoorzieningen al in de ontwerpfase moeten worden meegenomen. De berekeningen voor de bevestiging van dakbedekking worden voor de dakdekker echter een stuk complexer. John Kouwenberg: "De dakzone-indeling gaat een lappendeken worden."

De veranderingen in het nieuwe Bouwbesluit (Bbsl) blijven voor de dakdekker hellend dak niet zonder consequenties, stelt John Kouwenberg. Kouwenberg is bestuurslid van Het Hellende Dak en voorzitter van de Technische Commissie van deze vereniging en is goed ingevoerd in de wet- en regelgeving rond het hellende dak: "In het nieuwe Bouwbesluit, dat per 1 april of 1 juli 2012 van kracht wordt, spelen voor de dakdekker enkele belangrijke zaken: de bevestiging van de dakbedekking en het veilig werken op hoogte." Het gaat bij de nieuwe Bbsl-eisen voor het dak in feite om een verzwaringspakket, verklaart Kouwenberg: "Die zwaardere eisen maken de berekeningen voor bevestiging van dakbedekking in de nieuwe dakzones gecompliceerder. Voor iemand die gewend is aan de huidige berekeningsmethode, komt er nu iets heel anders aan. Het huidige, vertrouwde beeld van de dakzones is redelijk overzichtelijk, maar dat gaat een lappendeken worden."

Variabele zone-breedtes

Om te beginnen hebben de randzones straks niet meer allemaal dezelfde breedte, zoals nu nog het geval is: "De breedte van de randzones kan in het nieuwe Bouwbesluit variëren, een gevolg van de nieuwe berekeningen. Daarbij komt, dat na berekening van de bevestiging van dakbedekking in de verschillende dakzones een omrekening moet plaatsvinden vanuit het platte vlak naar de geprojecteerde zones in het hellende dakdeel."

Om het nog complexer te maken: in het nieuwe Bbsl lopen de vier hoekzones ook nog eens om de hoeken door. John Kouwenberg: "Die worden dus L-vormig. Bovendien bestaat de middelste dakzone in het nieuwe Bouwbesluit uit drie delen, niet meer uit één. Waarbij voor de buitenste delen een zwaardere belasting geldt dan voor het middelste deel."

Nieuwe rekenprogramma's

Samengevat, concludeert Kouwenberg, verandert de bevestiging van de harde geschubde dakbedekkingen (dakpannen, leien) dus aanzienlijk: "De verandering geldt overigens ook voor het platte dak, maar daar ligt de materie wat eenvoudiger."

Het nieuwe Bouwbesluit dwingt de dakdekker meer nog dan voorheen om goed na te denken, stelt John Kouwenberg: "De conversie van plat dak naar hellend dak is lastig te berekenen voor de dakdekker. Er zijn in de markt verschillende berekeningsprogramma's. Enkele dakpanfabrikanten geven deze uit aan hun relaties. En er is het Gildeprogramma, dat via een abonnement te verkrijgen is. Via Dakmeester is een berekeningsprogramma van fabrikant Monier verkrijgbaar – dat krijgt iedere Dakmeester automatisch. Deze berekeningsprogramma's moeten ook allen worden aangepast aan de nieuwe regelgeving." A&T Dakadvies ontwikkelde onderwijl ook een nieuw rekenprogramma, voor intern gebruik.

Aansprakelijkheid

De nieuwe berekeningswijze en dakzonering komen van de Europese Commissie en zijn vertaald in de Eurocodes. "Het is een

nogal theoretisch verhaal, waarbij de praktijk wat uit het oog verloren lijkt. De dakdekker is hier in ieder geval niks gevraagd", vindt John Kouwenberg. Desalniettemin is hij stellig: "De dakdekker moet wel doen wat voorgeschreven is. Want gaat het fout en ontstaat bijvoorbeeld stormschade, dan moet uit een inspectie blijken of de dakdekker de dakbedekking volgens het Bouwbesluit heeft bevestigd. De dakdekker is namelijk mede-verantwoordelijk als hij de regels niet goed heeft nageleefd. En je wilt als dakdekker op een project niet worden geconfronteerd met het opnieuw dekken van je daken. Zeker in deze tijd gaat het daarbij om bedragen die een dakdekkersbedrijf de kop kunnen kosten."

Dakwerk is vakwerk

Is de dakdekker hellend dak gebaat bij deze complexiteit? Kouwenberg: "Het hoeft niet per se een negatief effect te hebben op het dakwerk. Hieruit blijkt maar weer eens dat dakwerk

"De praktijk lijkt hier wat uit het oog verloren. De dakdekker is in ieder geval niks gevraagd"

ook vakwerk is en dat de gespecialiseerde aannemer, de dakdekker, de enige partij is die op een verantwoorde wijze een goed dak kan maken. De vraag is natuurlijk wel: kan het niet eenvoudiger? Binnen de normcommissie is deze vraag beantwoord door in de praktijkrichtlijn NPR6708 een eenvoudiger alternatief op te nemen. John Kouwenberg: "De Europese Commissie ontwerpt generieke Eurocodes. Ieder land schrijft vervolgens een nationale bijlage, inclusief praktijkrichtlijnen. Daarvoor is de NPR6708 gemaakt. In deze richtlijn hebben we een alternatief aangedragen, waarbij de randzones evenwijdig doorlopen. Zo worden de maatverschillen in de zones duidelijker. En we stellen voor om de middenzone niet uit drie delen te laten bestaan, maar slechts uit één. Met daarbij de kanttekening dat dan voor het middendeel ook de hogere belasting gaat gelden die is voorgeschreven voor de twee buitenste delen. Dat levert een vereenvoudiging op, maar ook een verzwarende. Dat kan in die zone oplopen tot een verzwarende van bevestiging van tien tot vijftien procent. Maar het is wel overzichtelijker en kan misverstanden voorkomen." De nieuwe Europese eisen aan de dakzones staan inmiddels in de nationale bijlage en de NPR6708 - inclusief

de vereenvoudigde versie - opgenomen voor twee verschillende daktypen (zadeldak en gecombineerd dak). John Kouwenberg: "De NPR6708 wordt binnen afzienbare tijd in de zogenaamde groene versie ter commentaar aan de markt aangeboden. Na de inspraakperiode zal deze nieuwe regelgeving worden ingevoerd."

Veilig onderhoud en beheer

Een ander relevant aspect van het nieuwe Bbsl voor de dakdekker is de veiligheid op het dak. In het aankomende Bbsl staat dat een gebouw zo moet worden ontworpen, dat het veilig kan worden onderhouden. Met andere woorden: tijdens de aanvraag voor de bouwvergunning moet worden aangetoond dat in het ontwerp voorzieningen zijn opgenomen die onderhoud en beheer op een veilige wijze mogelijk maken. John Kouwenberg: "Doe je daar niets aan, dan bestaat de mogelijkheid om de bouwvergunning te weigeren. In de praktijk zal men, zeker in de beginfase, kiezen voor de weg van overleg. Maar men wordt verplicht hier nu over na te denken." Voor de dakdekker is dit heel erg goed, stelt Kouwenberg: "Dit betekent in de praktijk dat het dak een veiliger werkplek wordt. De voorschrijvende of handhavende partijen kunnen die veiligheid vanaf 1 april of 1 juli 2012 gewoon toetsen aan de hand van een toetsingskader. Als er straks geen gebouwgebonden voorzieningen zijn opgenomen in het dak, mag je als dakdekker het dak niet op. Je moet de opdrachtgever in zo'n geval wijzen op zijn verantwoordelijkheden."

Bewustzijn

Het bewustzijn rond veiligheid is de laatste jaren bij de meeste bedrijven enorm toegenomen. Zeker bij de professionals, stelt Kouwenberg: "Veiligheid is sinds 2006 politiek een item, gesteund door de toenmalige minister Ellen Vogelaar en haar ministerie is toen een start gemaakt. Met als resultaat dat dit nu is opgenomen in het nieuwe Bouwbesluit!"

Maar bij ontwerpers en corporaties schort het altijd nog aan specifieke kennis en aan bewustzijn, aldus Kouwenberg: "Er lopen voorlichtingstrajecten naar ontwerpers en corporaties en er is een roadshow die naar bedrijven toe gaat. Maar ook ons opleidingsinstituut BGA Nederland doet mee en uiteraard de ROC's. Bij de TU heeft men nu een opleiding rond deze materie, om de ontwerpers en de handhavers bekend te maken met deze nieuwe eisen aan de veiligheid. Samen met Arbouw is branchevereniging HHD documentatie aan het maken, die in beeld en woord helder maakt wat die nieuwe eisen voor iedereen betekenen in de praktijk." Inmiddels heeft ook de markt het nieuws rond de nieuwe veiligheidseisen opgepikt. John Kouwenberg: "Diverse commerciële instanties spelen hier op in. Op zich een goede ontwikkeling; innovatie op gebied van veilig werken wordt uiteraard toegejuicht. Maar er zijn ook negatieve effecten. Er wordt nogal snel geroepen dat bij toepassing van individuele valbeveiliging voldaan wordt aan het Bouwbesluit. Terwijl het Bouwbesluit helemaal niets zegt over individuele valbeveiliging. Voor bepaling van de juiste voorzieningen verwijs ik graag naar het toetsingskader vermeld op de website www.veiligopdehoogte.nl én naar het A-Blad hellende daken."

In 2013 volgt een evaluatie van de nieuwe eis in het Bbsl. John Kouwenberg: "De hoop en verwachting is, dat deze Bouwbesluit-eis straks gaat gelden voor alle gebouwen, dus ook voor bestaande panden."

Meer informatie:

www.bouwbesluitonline.nl

www.rijksoverheid.nl

www.veiligopdehoogte.nl